

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla, soudce Mgr. Jana Šmakala (zpravodaj) a soudkyně Mgr. Jaroslavy Křivánkové ve věci

žalobce: JUDr. L. V., narozený X,
bytem X,
zastoupený advokátem Pavlem Uhlem,
sídlem Kořenského 1107/15, Praha,

proti
žalované: krajská státní zástupkyně v Plzni,
sídlem Veleslavínova 27/38, Plzeň,

o žalobě proti rozhodnutí (výtce) žalované č. j. 2 SPR 159/2024-25 ze dne 15. 7. 2024,

takto:

- I. Rozhodnutí krajské státní zástupkyně v Plzni č. j. 2 SPR 159/2024-25 ze dne 15. 7. 2024 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Pavla Uhla, advokáta se sídlem Kořenského 1107/15, Praha.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

I. Řízení před správním orgánem

1. Žalobce působí jako státní zástupce při Krajském státním zastupitelství v Plzni. Žalovaná jakožto krajská státní zástupkyně udělila dne 15. 7. 2024 žalobci výtku podle § 31 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství ve znění účinném do 31. 12. 2024 (ve výtce je nesprávně uvedeno § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství, oba účastníci se ale shodli, že se jednalo o zjevnou nesprávnost). Žalovaná žalobci vytkla, že jako státní zástupce:

- dne 24. 5. 2024 v 15.30 hod. ze své pracovní e-mailové adresy odeslal e-mail adresovaný celkem 14 státním zástupcům (rovněž na jejich pracovní e-mailové adresy), v němž stálo:

„Kolegové,

na doplnění e-mailu paní krajské:

Pokud má paní krajská snad na mysli řešení mých pozdních příchodů, tak mám potřebu Vám sdělit, že ve dvou případech (začátkem roku a toto úterý), kdy se mnou paní krajská řešila pozdní příchod, zaznělo od ní, že na moje příchody opakovaně poukazují ostatní kolegové. Na můj dotaz mi odmítla sdělit kteří.

Můj argument, že vždy penzum pracovní doby dodržím a odcházím později z práce, ji nijak nezajímal.

Naproti tomu mi sdělila, že ví, že pozdě chodí i jiní kolegové a ode mě chtěla jejich jména. Řekl jsem, že i kdybych o někom věděl, nebudu na nikoho donášet.

S ohledem na konfrontační tón, který paní krajská zvolila, jsem toto úterý navíc poznamenal, že způsob, jakým se mnou jedná, pokládám za nedůstojný.

Zeptal jsem se rovněž paní krajské, zda je každý den v zaměstnání v 7 hodin.

Nic dalšího, co uvádí paní krajská, z mých úst nezaznělo.

Vše ostatní paní krajská uvádí jen ve snaze se mi pomstít a vyvolat proti mně negativní odezvu z Vaší strany.

Pokud tedy pomsta paní krajské za moji upřímnost nyní v podobě opatření dopadá i na Vás, mrzí mě to. 😞

L.“

- dne 25. 5. 2024 v 16.00 hod. odeslal ze své pracovní e-mailové adresy kopii tohoto e-mailu na pracovní e-mail pracovnice sekretariátu paní L. S.
- a dne 27. 5. 2024 v 8.47 hod. odeslal opět ze své pracovní e-mailové adresy e-mail na pracovní e-mail paní S., v němž stálo:

„Tak paňmáma to už taky četla. A to jsem si ani nevšiml, že bych ji dal taky do kopie. 😏👉“

2. Žalovaná spatřovala v tomto jednání žalobce porušení povinnosti zachovávat náležitou úctu k ostatním státním zástupcům podle § 24 odst. 4 zákona o státním zastupitelství.

II. Řízení před soudem

3. Proti výtce žalobce brojil žalobou. Nejprve uvedl, že výtka jako specifický správní akt vydávaný v rámci výkonu veřejné moci je přezkoumatelná správním soudem. (1) Dále měl žalobce za to, že podklady pro udělení výtky získala žalovaná nezákonným způsobem.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Nebylo zřejmé, jakým způsobem žalovaná získala první e-mail. Nicméně druhý e-mail získala tak, že své podřízené (pracovníci sekretariátu) přikázala, aby jí e-mail poskytla. Takový postup byl dle žalobce nezákonný. (2) Projev, jenž byl předmětem skutku, neměl povahu veřejného projevu. První e-mail byl adresován výhradně těm, kterých se týkal a neměl povahu sdělení, které má být dále šířeno či zveřejněno. Druhý e-mail byl ryze soukromou komunikací. Výtka tedy byla nezákonná. Zákoník práce zakazuje zneužití pracovních prostředků pro osobní potřebu, na druhou stranu ale chrání soukromí v rámci pracovní komunikace. (3) Projev žalobce ani nemohl být jakkoliv protiprávní. (4) Odůvodnění výtky, jež žalovaná spojila s údajnými pozdními příchody žalobce, bylo nelogické. Žalovaná uvedla příchody žalobce, jež hodnotila jako pozdní. Tyto příchody pak měly zhoršovat nebo zakládat protiprávnost e-mailů. S tím žalobce nesouhlasil. (5) Zároveň ani nebylo zřejmé, proč byl projev žalobce hodnocen jako lživý, vytržený z kontextu, zkreslující, nekorektní a ve vztahu k žalované i urážlivý, což činilo výtku nepřezkoumatelnou.

4. Žalovaná s žalobou nesouhlasila. Úvodem ale konstatovala, že souhlasí s žalobcem v tom, že výtka je přezkoumatelná správním soudem. Rovněž zdůraznila, že výtku neudělila jako postih za pozdní příchody žalobce, ale jelikož byla v e-mailové komunikaci označena urážlivým a dehonestujícím výrokem (paňmáma). (1) Co se týče pracovního e-mailu, ten dle žalované slouží výhradně k pracovní komunikaci. Rovněž žalobce připustil, že se jednalo o služební elektronickou komunikaci, a to v e-mailu ze dne 30. 5. 2024 adresovaného v 12.13 hod. žalované, ve kterém se žalobce za předchozí komunikaci žalované omluvil. E-mailové adresy jsou zřizovány organizací, jsou jejím majetkem a jsou spravovány na centrálních serverech Ministerstva spravedlnosti. První e-mail byl vytištěn a žalované předložen s běžnou poštou, neboť v jeho předmětu byla uvedena spisová značka (2 SPR 159/2024) týkající se docházky žalobce, rovněž v něm byla uvedeno: *docházka – vysvětlení*. Druhý e-mail zahlédla žalovaná náhodou na obrazovce služebního počítače pracovnice sekretariátu. Požádala ji tedy o jeho vytištění, neboť v jeho předmětu byla opět uvedena sp. zn. 2 SPR 159/2024. (2) Soukromou komunikací jistě nemohla být komunikace činěná prostřednictvím pracovních e-mailů. Nadto v předmětu e-mailů byla vždy uvedena výše uvedená spisová značka. (3) Žalovaná udělila žalobci výtku, a to zejména pro porušení § 24 odst. 4 zákona o státním zastupitelství, neboť jeho jednání nedosahovalo intenzity kárného provinění. (4) Žalovaná argumentovala pozdními příchody žalobce z toho důvodu, že se žalobce v e-mailech k zavedení elektronické verze docházky vyjadřoval. (5) Žalovaná považovala za zásadní obsah e-mailu ze dne 27. 5. 2025, v němž byla v rámci služební komunikace označena urážlivým a dehonestujícím výrokem. Jednání žalobce přesáhlo meze očekávané profesionální etiky, zdrženlivosti a zachování náležité ústy k dalším státním zástupcům.

III. Posouzení věci

5. Žaloba je důvodná.
6. Žalovaná mohla uložit výtku za výroky státního zástupce směřující proti ní. Mohla při tom použít e-maily žalobce jako podklad pro rozhodnutí: nebyly soukromé, protože žalobce je jako soukromé neoznačil a zároveň je rozeslal včetně spisové značky správy státního zastupitelství, k níž se nepřímo vztahovaly. Obsah e-mailů však nebyl vůči žalované objektivně neuctivý: některé jeho části jsou především otázkou vkusu ve vyjadřování, zbylé pak přiměřeným hodnotícím soudem. Jednání žalobce tedy nebylo laskavé, ale neporušil jím povinnost zachovávat náležitou úctu vůči žalované.

Oprávnění žalované uložit výtku a možná podjatost

7. V obecné rovině je nepochybné, že krajská státní zástupkyně je oprávněna uložit výtku státnímu zástupci krajského státního zastupitelství, neboť je orgánem státní správy státního zastupitelství a zároveň je oprávněnou kárnou žalobkyní (§ 31 odst. 1 zákona o státním zastupitelství ve spoj. s § 8 odst. 5 písm. c) zákona č. 7/2022 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů). V rozhodovací praxi se postupně prosadil názor, že uložení výtky je rozhodováním o právech a povinnostech adresáta výtky, které je nižší intenzity než kárné potrestání a zároveň vyšší intenzity než pouhé „manažerské nástroje“ (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 9 As 79/2016-41 ze dne 10. 7. 2018, č. 3779/2018 Sb. NSS).
8. Souzený případ je zvláštní tím, že výtku uložila funkcionářka státního zastupitelství pro jednání, které mělo směřovat vůči ní samotné – žalobce právě vůči ní měl nezachovat náležitou úctu. Za této situace se zjevně nabízí otázka, zda má funkcionář potřebný odstup a nadhled, aby byl vůbec oprávněn výtku uložit, nebo zda je to z pohledu nežádoucí podjatosti vyloučeno.
9. Přísně vzato, zákon o státním zastupitelství uložení výtky pro tuto situaci nevylučuje. Funkcionář ukládá výtku postupem, který není správním řízením ve smyslu § 9 správního řádu: zákonodárce totiž prakticky vůbec nepředpokládal formalizovanost ukládání výtky, pravidla tohoto postupu se tak vytvořila až na základě soudního rozhodování. Podle Nejvyššího správního soudu se na postup při ukládání výtky užijí toliko základní zásady činnosti správních orgánů podle § 2 až § 8 správního řádu (srov. cit. usnesení č. j. 9 As 79/2016-41).
10. Pokud by se použil § 14 správního řádu, funkcionář státního zastupitelství by nemohl uložit výtku za jednání směřující proti němu samotnému, neboť by měl přinejmenším vztah k věci – musí totiž posoudit, zda právě vůči němu byla zachována náležitá úcta. Byl by proto vyloučen pro podjatost a výtku by musel uložit jiný funkcionář státní správy státního zastupitelství (ministr spravedlnosti, nejvyšší či vrchní státní zástupce).
11. Podle jednoznačné judikatury se však na ukládání výtky uplatní pouze základní zásady činnosti správních orgánů podle § 2 až § 8 správního řádu; neuplatní se tedy § 14 o podjatosti systematicky zařazený právě do úpravy správního řízení. Jak již soud uvedl výše: uložení výtky se děje postupem, který není správním řízením. Bylo by lze uvažovat toliko o uplatnění § 7 správního řádu, který však *není pravidlem vylučujícím podjatost* ve smyslu nevhodného vztahu k věci nebo účastníkům; jde o pravidlo zakazující nerovné zacházení (zejména) se stranami řízení¹ (opačný náhled však zaujal KS v Ústí nad Labem v rozsudku č. j. 16 A 9/2023-42 ze dne 22. 1. 2025). Nerovné zacházení je zde z povahy věci vyloučeno, protože kromě žalobce nebyla žádná další strana „řízení“, vůči které by mohl být znevýhodněn. Nic takového ostatně ani netvrdil.
12. Soud proto učinil mezitímní závěr, že žalovaná nebyla vyloučena pro podjatost podle zákona o státním zastupitelství, správního řádu či jiného zákona. Zůstává proto otázkou, zda lze požadavek nepodjatosti dovodit z nějakého jiného pramene práva.
13. Ústava ČR i Listina základních práv a svobod výslovně požadují toliko nestrannost soudců (čl. 82 odst. 1 Ústavy, čl. 36 odst. 1 Listiny). Ústavní soud ve své judikatuře dosud nedovodil, že by požadavek nepodjatosti či nestrannosti *ex constitutione* platil přímo i pro

¹ Vedral, J. Správní řád: komentář. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012, str. 141, 144.

správní orgány. Dosavadní judikatura Ústavního soudu buďto vycházela z toho, že tyto požadavky plynou ze zákona a uplatní se jeho prostřednictvím (jsou tedy součástí „stanoveného postupu“ ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny), anebo se nutně prosadí později při přezkumu rozhodnutí orgánů veřejné správy soudem (čl. 36 odst. 2 Listiny). Za tohoto stavu nebyl důvod dovozovat požadavek nepodjatosti či nestrannosti přímo pro správní orgány.

14. Výjimkou je nález sp. zn. Pl. ÚS 1/19 ze dne 30. 6. 2020, který v odstavcích 39 a 41 konstatoval, že při hrozbě podjatosti služebního funkcionáře je dotčeno právo „na spravedlivý proces“ podle čl. 36 odst. 1 Listiny. Toto konstatování vzal Krajský soud v Plzni na vědomí, nepovažuje je nicméně za významné. Předně z něj nelze pro jeho apodiktickou povahu dovodit žádný zobecňující závěr o výkladu a uplatnění práva v jiných případech. Dále pak nelze přehlédnout, že toto konstatování nález sp. zn. Pl. ÚS 1/19 učinil na půdorysu *sporu o pravomoc* mezi soudem a správním orgánem. Tím tedy Ústavní soud – bez bližšího odůvodnění – zavedl do posuzování kompetenčních sporů novum v podobě *ztráty pravomoci* pro systémovou podjatost, ačkoliv vyloučení pro podjatost může v obvyklém pojetí vést toliko k potřebě *změny příslušnosti*. V neposlední řadě pak byly závěry tohoto nálezu „dovysvětleny“ usnesením sp. zn. Pl. ÚS 4/22 ze dne 7. 2. 2023 a následně nálezem sp. zn. Pl. ÚS 36/23 ze dne 28. 2. 2024: ve výsledku těchto tří rozhodnutí čtených společně tedy platí, že konstatování pravomoci systémově podjatého správního orgánu (služebního funkcionáře) je v rozporu s ústavně zaručeným právem podle čl. 36 odst. 1 Listiny a zároveň je ústavně přípustný stav, kdy rozhoduje systémově podjatý správní orgán, pokud je jeho pravomoc jasně založena zákonem (resp. jeho rozhodování není neústavní z důvodu systémové podjatosti; srov. odst. 52 nálezu sp. zn. Pl. ÚS 36/23).
15. Z toho je přinejmenším patrné, že ani Ústavní soud dosud nedovozuje samostatně stojící ústavní požadavek nepodjatosti či nestrannosti přímo pro správní orgány.
16. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Evropská úmluva“ nebo „Úmluva“) se v tomto případě vůbec neuplatní. Disciplinární opatření vůči státním zástupcům by v zásadě spadala pod ochranu čl. 6 odst. 1 Úmluvy v jeho civilní větvi, v závislosti na tom, jak vážné disciplinární opatření přichází do úvahy – jaký má vliv na výkon funkce (zákon totiž nevylučuje jejich přístup k soudu; srov. kritéria v rozsudku velkého senátu ESLP ve věci Baka proti Maďarsku č. 20261/12 ze dne 23. 6. 2016, odst. 100–105). V souzeném případě výtky státnímu zástupci však do úvahy přicházelo jediné disciplinární opatření, kterým je právě výtka. Ta má však pouze nepřímý vliv na výkon profese žalobce a jeho profesní pověst nezpochybňuje dostatečně závažným způsobem (srov. přiměřeně rozhodnutí ESLP ve věci Marušić proti Chorvatsku č. 79821/12 ze dne 23. 5. 2017, odst. 71 a násl.).
17. I kdyby se však čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy uplatnil, ani z něj nelze dovodit přímý požadavek nepodjatosti či nestrannosti správního orgánu. Ten se totiž uplatní ve vztahu k soudu (resp. nezávislému a nestrannému tribunálu v autonomním pojetí Úmluvy) a k jeho naplnění postačuje, že právě soud může přezkoumat rozhodnutí potenciálně podjatého správního orgánu (srov. rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku č. 55391/13, 57728/13, 74041/13 ze dne 6. 11. 2018, odst. 132). To je v nynějším případě splněno právě díky možnosti přezkumu ze strany správního soudu.

18. Soud proto učinil mezitímní závěr, že neexistuje pravidlo, které by žalovanou vylučovalo pro její vztah k věci; byla proto příslušná k udělení výtky žalobci. Jinou otázkou však je, zda bylo vhodné a rozumné, aby žalovaná výtku ukládala: navenek nutně vzniká pochybnost o tom, zda je dotčený funkcionář schopen se oprostit od osobních zájmů a jednání podřízeného státního zástupce posoudit objektivně. To platí tím spíše, že existují i jiní funkcionáři státní správy státního zastupitelství, kteří mohli jednání žalobce posoudit a zvážit udělení výtky, aniž by měli přímý vztah k věci či Krajskému státnímu zastupitelství v Plzni.

Zákonnost získání e-mailů žalobce

19. Žalobce namítal, že žalovaná získala důkazy pro udělení výtky nezákonně, protože šlo o soukromou korespondenci. Tato námitka není důvodná:
20. Stručně řečeno, žalobce zaslal e-maily jako reakci na pracovní sdělení krajské státní zástupkyně a tyto e-maily obsahově bezprostředně souvisely s otázkami výkonu práce na Krajském státním zastupitelství v Plzni. Žalobce je zaslal z pracovního e-mailu a ponechal v nich označení spisovou značkou státní správy krajského státního zastupitelství. Mezi adresáty jeho reakce byla i pracovnice sekretariátu krajského státního zastupitelství. Za tohoto stavu žalobce nemohl mít žádné rozumné očekávání, že tyto zprávy budou soukromé.
21. V rámci práva na ochranu soukromí či tajemství korespondence jsou v obecné rovině chráněny i zprávy, které jsou zasílány prostřednictvím počítačové sítě určené výlučně k pracovním účelům. I v pracovním prostředí se totiž rozvíjí „soukromý život“ v jeho širokém pojetí, nadto čl. 8 Úmluvy chrání veškerou korespondenci, nikoliv jen tu soukromou (srov. rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Bărbulescu proti Rumunsku č. 61496/08 ze dne 5. 9. 2017, odst. 71–74).
22. V souzeném případě proto nelze předem vyloučit možnou ochranu podle čl. 8 Úmluvy; je třeba ji hodnotit ve světle konkrétních okolností. Podstatným, byť ne rozhodujícím kritériem je existence rozumného očekávání soukromí. Dále pak je třeba přihlídnout k povaze opatření, díky kterému žalovaná e-maily získala, neboť i při relativně slabé ochraně soukromí je třeba uvážit intenzitu zásahu do něj (ať již přímo ze strany státu, popřípadě absencí dostatečných opatření proti narušování soukromí).
23. Žalobce byl předem upozorněn na to, že služební e-mail (a jiné pracovní prostředky) neslouží k vyřizování soukromých záležitostí. To je standardní upozornění plynoucí z *organizačního opatření o zajištění bezpečnosti informací v prostředí informačních technologií v působnosti KSZ v Plzni* poř. č. 5/2023 sp. zn. 1 SPR 139/2023. Dále žalobce svůj e-mail neoznačil jako soukromý, ale naopak jej označil, resp. ponechal označení spisovou značkou státní správy státního zastupitelství. Zároveň jej zaslal pracovníci sekretariátu krajského státního zastupitelství.
24. Za těchto skutkových okolností žalobce nemohl mít žádné rozumné očekávání soukromí. Lze sice uznat, že žalobce subjektivně patrně nepředpokládal, že se jeho e-mail dostane do dispozice žalované, nicméně v objektivní rovině nebyl prakticky žádný důvod očekávat jiný výsledek: Žalobce zaslal v pracovní věci prostřednictvím pracovního e-mailu zprávu na pracovní e-mail, a to vše navíc pod oficiálně přidělenou spisovou značkou. Takový e-mail má všechny vnější znaky oficiální pracovní korespondence.
25. Teprve podle obsahu sporných e-mailů bylo lze usuzovat, že jsou zaměřeny spíše k udržení sociálních vztahů na pracovišti prostřednictvím vysvětlení stanoviska žalobce, nikoliv jako

veřejná pracovní reakce. Ani z obsahu e-mailů však nelze jednoznačně dovodit, že byly zamýšleny jako výhradně soukromé. Platí přitom, že prakticky každá zpráva týkající se osobních či věcných pracovních otázek může být vytržena ze svého kontextu a fakticky může být použita jinak a jinde, než bylo pisatelem zamýšleno. Byť by byla třeba zamýšlena jako zpráva spíše soukromé povahy (upozornění, vysvětlení či postěžování si kolegům), může být úmyslně či neúmyslně vydávána za veřejnou pracovní reakci. Po faktické stránce s tím nelze dělat nic, takže pisatel takové zprávy buď nemá vůbec posílat, nebo si za nimi musí stát včetně faktických důsledků. Po právní stránce s tím lze učinit jen velmi málo – příkladem však může být jednoznačné označení zprávy jako soukromé.

26. V souzeném případě však zásadní roli hraje právě označení spisovou značkou: žalobce svou reakci rozeslal stále s tímto označením. Je nemyslitelné, aby pracovnice sekretariátu sama – bez pokynu nadřízeného – vyhodnotila dopis (podání, přípis aj.) k existující spisové značce jako soukromé psaní, tj. zřejmý omyl, který lze jen tak přejít a nezpracovat úředně. Takové hodnocení totiž může učinit pouze *osoba nesoucí odpovědnost za tu kterou agendu*, nikoliv prostý administrativní pracovník. V nyní souzené věci žalobce opakovaně zaslal e-mail *ke spisové značce státní správy* krajského státního zastupitelství, měl být tedy předložen představiteli státní správy krajského státního zastupitelství, aby ho vyhodnotil podle obsahu.
27. Předložení e-mailů žalobce do dispozice žalované tedy nebylo způsobeno nějakou protiprávní či alespoň záludnou kontrolou či sledováním soukromé korespondence žalobce. Bylo způsobeno pochybením žalobce, který nedostatečně rozlišil soukromé a veřejné pracovní otázky. Jestliže svou soukromou zprávu označil jako oficiální reakci a sám ji rozeslal, ochrana soukromého života či korespondence podle čl. 8 Úmluvy ho nechrání.
28. Z tohoto důvodu žalovaná správně použila tyto e-maily jako způsobilé důkazy pro posouzení jednání žalobce.

Paňmáma a požadavek náležité úcty ke kolegyni

29. Rozhodovací činnost soudů se již v minulosti zabývala tím, jaké výroky zaznívají na státním zastupitelství a které z nich jsou v rozporu s požadavkem zachovávat náležitou úctu k ostatním státním zástupcům podle § 24 odst. 4 zákona o státním zastupitelství.
30. Příkladem lze zmínit, že státní zástupce nesmí svého nadřízeného nazvat *kokotem*² nebo *zbabělcem*³, popřípadě mu vzkazovat, aby si spis *strčil do prdele*⁴. To vše je nepřiměřeným a nevěcným dehonestacním chováním, které je porušením zákona v intenzitě nevyžadující uplatnění kárné odpovědnosti. Pro takové výroky má být ukládána výtka. Jednání žalobce není s těmito příklady ani zdaleka srovnatelné.
31. Obecně proto lze říci, že povinnost zachovávat náležitou úctu je požadavkem chování respektujícího, ohleduplného a zdvořilého. Státní zástupce tedy nesmí jednat pohrdavě, drze či ponižujícím způsobem.⁵ Jedním z důvodů výtky je právě údajná neslušnost či urážlivost e-mailu žalobce. Z kontextu věci je patrné, že neslušnost má spočívat v označení žalované jako „paňmámy“.

² Srov. rozsudek NSS č. j. 4 As 47/2025-49 ze dne 26. 8. 2025.

³ Srov. rozhodnutí kárného senátu č. j. 12 Ksz 4/2023-58 ze dne 20. 12. 2023.

⁴ Srov. rozsudek KS v Ústí nad Labem č. j. 16 A 9/2023-42 ze dne 22. 1. 2025.

⁵ Bradáčová, L. a kol. Zákon o státním zastupitelství. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, str. 460, § 24 marg. č. 44.

32. Označení paňmáma (panímáma) není samo sobě urážlivé, jde o zastaralý výraz obecné češtiny označující selku, manželku mlynáře nebo prostě hospodyně jako ženu vedoucí domácnost či hospodářství.⁶ V tom kontextu by šlo o výraz neutrální. Je vcelku nepochybné, že žalobce toto označení nepoužil v neutrálním smyslu: z jeho strany šlo o expresivní metaforu vztahující se k funkci žalobkyně jako vedoucí státní zástupkyně a zároveň představitelky správy státního zastupitelství.
33. I tak ovšem nelze říci, že jde o výraz bez dalšího pejorativní: v kontextu může být vnímán tak, že žalobce považuje žalovanou za poroučivou a autoritativní ženu. To jsou charakteristiky, které se částečně nutně pojí právě s řídicí funkcí žalobkyně, za kterou nese proto zvláštní odpovědnost. V tomto smyslu autoritativnost vedoucí státní zástupkyně *ženy* není negativní vlastnost (i vedoucí státní zástupce *muž* musí uplatňovat svou autoritu, aby dostal své odpovědnosti za státní zastupitelství, v jehož čele stojí). Stejně tak se tyto charakteristiky mohou pojit s konkrétním manažerským způsobem, který žalovaná uplatňuje. Zejména v tomto ohledu lze předpokládat implicitně negativní hodnocení autoritativnosti (v kontrastu např. s konsensuálním a dialogickým způsobem vedení). Sporný výraz však může být vnímán i opačně, jako vyjadřující kladný vztah zejména pro starostlivost, kterou vedoucí státní zástupce také musí oplývat (nemůže být bezohledný, neboť by nemohl řádně plnit svou funkci). V konečném důsledku může jít i o výraz prostě jen v okruhu určitých kolegů již zaužívaný, a tedy v kontextu e-mailu už bez záměrné exprese.
34. To všechno jsou kontextuální úvahy závislé na tom, jaké jsou konkrétní vztahy mezi konkrétními státními zástupci Krajského státního zastupitelství v Plzni a jak (asi) mohli myslet to, co řekli či napsali. Pokud by tato *v zásadě subjektivní rovina* vztahů byla rozhodná pro posouzení, bylo by třeba se blíže seznámit s poměry a tedy zjistit, *co kdo jak myslel, kdo koho má či nemá rád a jak moc*. To by s sebou neslo praktické obtíže (výsledky zúčastněných) a ve výsledku by to stěží mohlo přispět autoritě státního zastupitelství a soudnictví.
35. Oproti tomuto subjektivizovanému pohledu má soud za rozhodující, zda lze z objektivních, vnějších hledisek konstatovat, že žalobce mínil žalovanou nerespektovat či ponižit. Tak tomu není. Označení paňmáma je expresivní, ale ani s přihlédnutím k obsahu e-mailů jako objektivně zachycenému kontextu nelze říci, že žalobce zamýšlel toto označení jako pohrdlivé či ponižující. Mohl ho myslet různě, navenek je to nejednoznačné (jak je typické pro velkou část lidské komunikace založené na odlišném předporozumění). Zda jde v pracovním vztahu o označení vkusné či laskavé, je pak otázka mezilidských vztahů, nikoliv právního posouzení.
36. *A priori* pejorativní význam lze *paňmámě* přičítat proto, že se tak adresát nebo třetí osoba rozhodly tento výraz tak vnímat. Jinými slovy, jde o jasně urážlivé označení jen pro toho, kdo se jím urazit nechá. Tím se nyní souzený případ i liší od již citovaných příkladů porušení náležité úcty podle § 24 odst. 4 zákona o státním zastupitelství (výše odst. 30): v těchto případech šlo o výrazy objektivně urážlivé a neuctivé, které by jen výjimečně mohl někdo chápat jako neproblematické.

⁶ Např. Josefa Rudrová z ratibořického mlýna je jako panímáma označována konsistentně a v neutrálním smyslu, neboť to odpovídá její sociokulturní roli manželky mlynáře; srov. Němcová, B. Babička. Vyd. s ilustracemi Adolfa Kašpara. Praha: Svoboda, 1987, část IV.

37. S ohledem objektivní neproblematičnost výrazu paňmáma a dosavadní rozhodovací praxi, která popisuje výrazně hrubší jednání státních zástupců vůči sobě navzájem, dospěl soud k závěru, že tímto výrazem žalobce neporušil § 24 odst. 4 zákona o státním zastupitelství.

Prezentování názoru státního zástupce na kontrolu docházky

38. Z naříkaného rozhodnutí je patrné, že žalovaná nevytýkala pouze označení paňmáma v e-mailu ze dne 27. 5. 2025, ale i části e-mailu ze dne 24. 5. 2024, které hodnotí jako *nepriměřenou veřejnou kritiku, která je lživá, vytržená z kontextu, zkreslující, nekorektní* a ve vztahu k žalované i *urážlivá*, což měl žalobce učinit v úmyslu žalovanou poškodit.
39. Toto posouzení nemá oporu ve spisu.
40. Ze správního spisu předloženého v této věci a ostatně i z rekapitulace okolností provedené v napadeném rozhodnutí plyne, že mezi žalobcem a žalovanou panuje dlouhodobý, patrně i intenzivní spor o včasné příchody na pracoviště předcházející uložení výtky. Obsah spisu vypovídá o tom, že žalobce má problém se včasnými příchody, a to do té míry, že po stanoveném začátku pracovní doby byl i spařen, jak teprve odjíždí parkovat vůz na vzdálené parkoviště směrem od sídla státního zastupitelství. Na to žalovaná reagovala např. tím, že žalobce musel každý den zvlášť hlásit svůj příchod, a žalovaná provedla i kontrolu času jeho průchodů branou Věznice Plzeň od ledna do května 2024.
41. Žalovaná stručně řečeno zastává názor, že žalobce má být na pracovišti v době, kterou ona určí. Oproti tomu žalobce zastává názor, že jeho menší či větší porušení stanovené doby příchodu na pracoviště nemají být pro správu státního zastupitelství vůbec významná, pokud žalobce zvládá plnit zadané úkoly a zároveň je připraven si případné pozdní příchody napravit po stanovené pracovní době.
42. V kontextu tohoto sporu mezi žalobcem a žalovanou není vůbec zřejmé, proč žalovaná hodnotí tuto kritiku v e-mailu ze dne 24. 5. 2024 jako *nepriměřenou*. Na první pohled jde o kritiku *otevřenou a věcnou*. V tomto ohledu žalobce ostatně odkazoval i na judikaturu týkající se účelu kontroly docházky soudce, případně šikanózní kontroly docházky státního zástupce. To jsou odkazy *prima facie* relevantní, byť třeba nemusí být na okolnosti případu žalobce přiléhavé nebo použitelné.
43. Prakticky jediným problematickým bodem je tvrzení žalobce, že se mu žalovaná snaží pomstít. To je však legitimní hodnotový soud, neboť *žalobce tím popisuje stav, kdy žalovaná zpřísnila kontrolu dodržování docházky poté, co žalobce zpochybnil účelnost nastavení kontroly docházky a celkově i oprávnění kontrolovat docházku státních zástupců*. Tato souvislost ostatně zjevně plyne i z e-mailu ze dne 24. 5. 2024, kterým žalovaná informovala o zavedení elektronické evidence docházky. Jako jeden z důvodů zavedení evidence žalovaná uvedla právě i opakované projednávání pozdních příchodů některých zaměstnanců a státních zástupců a jejich reakce na toto projednávání. Je tedy zřejmé, že žalovaná zvolila přísnější prostředek prosazení své autority kromě jiného poté, co sám žalobce zpochybnil její dosavadní kroky.
44. Zda to skutečně lze vnímat jako pomstu, nebo právě jen prosazení vedoucí role žalované, je především hodnotovým soudem. Nejde však o hodnotový soud bez skutkového základu či nepřiměřený a nevěcný. Toto hodnocení ze strany žalobce tedy bylo přípustné.
45. Dále není zřejmé, proč žalovaná považuje tuto kritiku za *lživou* či *vytrženou z kontextu*. V napadeném rozhodnutí neoznačila žádnou část sdělení žalobce kolegům, která by měla být lživá, tj. *úmyslně nepravdivá*. Z vyjádření k žalobě plyne, že touto nepravdivou pasáží

má být rekapitulace obsahu „manažerského rozhovoru“ mezi žalobcem a žalobkyní k tématu pozdních příchodů. I to je však především předmětem interpretace zúčastněných: ve výsledku tedy jde o to, zda je žalobce neposlušný podřízený, nebo zda je žalovaná poroučivá nadřízená. Obojí je opět hodnotící soud, který má skutkový základ.

46. Vlastní obsah e-mailu tedy soud hodnotí tak, že jde o kritiku možnou, nikoliv nepřiměřenou. Pakliže ji žalovaná považovala za nepřiléhavou a považovala ji za hodnou reakce, mohla uvnitř krajského státního zastupitelství sdělit svůj náhled na věc. Tím mohla přesvědčit kolegy žalobce – kterým je situace s příchody na pracoviště jistě v základu známa – o tom, že problém není v přehnaných nárocích žalované, ale přehnaně laxním přístupu žalobce.
47. Z těchto důvodů ani tato část vytýkaného jednání nepředstavuje porušení § 24 odst. 4 zákona o státním zastupitelství.

IV. Závěr

48. Rozhodnutí žalované tedy netrpí vadami řízení, je však nezákonné pro nesprávné posouzení rozhodné právní otázky.
49. Soud proto naříkané rozhodnutí zrušil pro nezákonnost a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V něm je žalovaná vázána právním názorem, že žalobce neporušil svou povinnost zachovávat náležitou úctu k ostatním státním zástupcům podle § 24 odst. 4 zákona o státním zastupitelství (§ 78 odst. 1, 4, 5 s. ř. s.). Na okraj toho soud podotýká, že vrácení věci „k dalšímu řízení“ je povinnou součástí kasačního výroku soudu, a to bez ohledu, že žalovaná žádné formalizované řízení nevede a s ohledem na právní názor soudu již ani vést nemá.

Náklady řízení

50. Procesně úspěšný žalobce má vůči neúspěšnému žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.). Náhrada nákladů řízení se skládá ze soudního poplatku ve výši 3 000 Kč, odměny advokáta za 3 úkony právní služby po 3 100 Kč podle § 11 odst. 1 písm. a), d) advokátního tarifu ve znění do 31. 12. 2024 (převzetí a příprava zastoupení, žaloba a replika jako podání ve věci samé) a paušální náhrady nákladů po 300 Kč za každý z výše uvedených úkonů právní služby. To vše zvýšeno o částku 2 142 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty v sazbě 21 %. Celkově tedy náhrada nákladů řízení činí 15 342 Kč. Tuto částku je žalovaná povinna uhradit k rukám zástupce žalobce Pavla Uhla do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů od jeho doručení u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 13. listopadu 2025

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.